

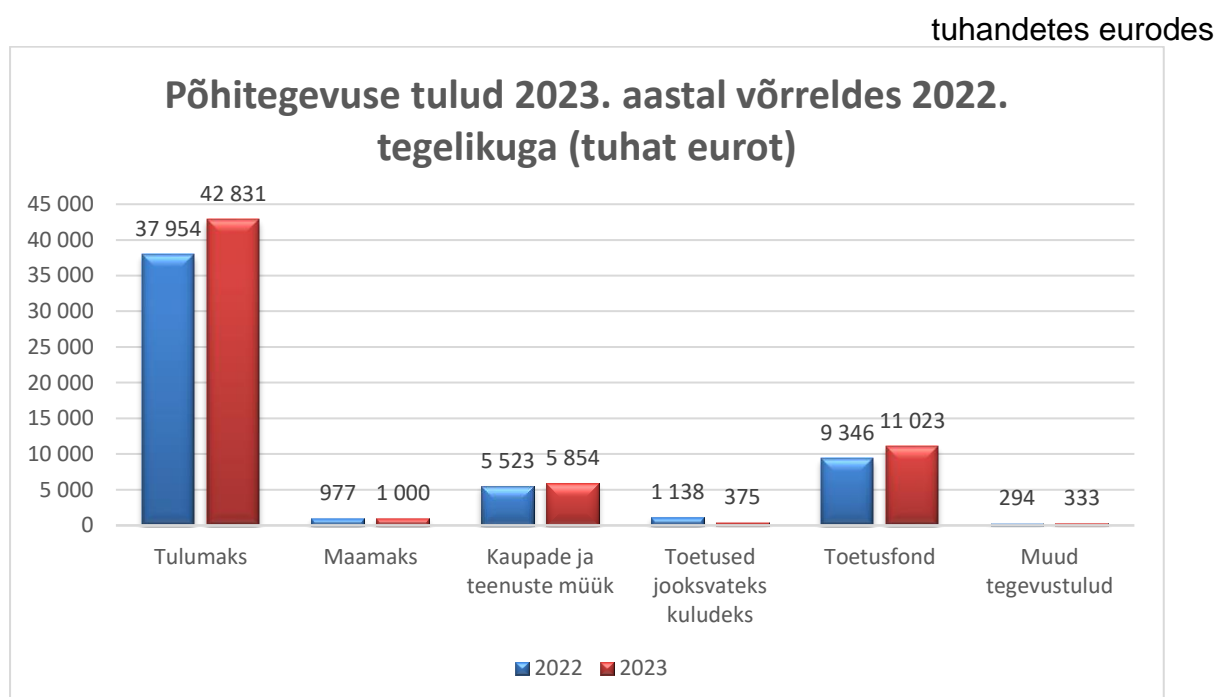
Rae valla 2023. aasta eelarve lühiülevaade

2023. aasta eelarve on koostatud juhindudes kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest. Eelarve aluseks on võetud Rae valla eelarvestrateegia aastateks 2023 - 2026.

Eelarve on koostatud tekkepõhisel printsiibil – tulud ja kulud kajastatakse nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal tehingu eest arveldatakse.

Põhitegevuse tulud

2023.a. tuludeks on planeeritud 61,4 miljonit eurot, kasv võrreldes 2022.a. tegelike¹ tuludega on 6,2 miljonit eurot. Põhitegevuse tulude struktuuri iseloomustab joonis 1.

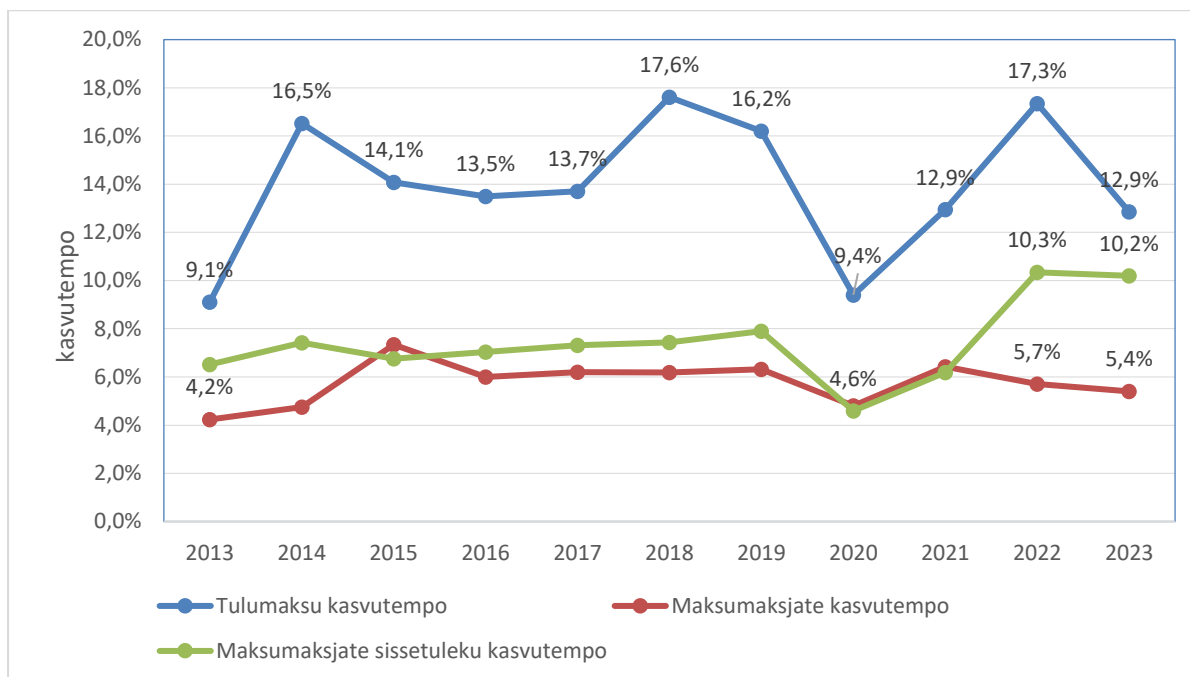

Joonis 1. Põhitegevuse tulud 2023. aastal võrreldes 2022. tegelike tuludega

Eelarve tuludest moodustab 70% ehk 42,8 miljonit eurot tulumaksu laekumine (võrreldes 2022. aastaga kasv 4,9 miljonit eurot ehk 12,8%). Kasvu põhjustavad peamiselt jätkuvalt kiire valla elanikkonna, sh maksumaksjate, ning nende tulude kasv. 2022. aastal kasvas valla elanikkond 952 inimese võrra (+4,3%). Maksumaksjate keskmine arv kasvas 2022. aastal 5,7%. 2023. aasta eelarves on kavandatud maksumaksjate arvu ja nende keskmise sissetuleku kasvuks vastavalt 6,1% ja 9,4%.

Rangete piirangutega 2020. aasta järel on joonisel 2 näidatud kasvutempod aastatel 2021 ja 2022 võtnud suuna üles. Paraku 2022. aastal ja eriti 2023. aastal maksumaksjate arvu kasvutempo langeb. Põhjuseks on kriisidest tingitud elamispindade käiku andmise pidurdumine. Vaadates kogu perioodi on näha, et maksumaksjate sissetulekute kasvutempo edestab ühe erandiga maksumaksjate arvu kasvutempot.

¹ Võrdlustes 2022. aastaga käsitletakse kõikjal 2022. aasta tegelikke tulusid-kulusid.

Joonis 2. Tulumaksu, maksumaksjate arvu ja maksumaksja sissetuleku kasvutempod

Saadavate toetuste osakaal eelarve tuludest on 18%. Toetuste summast 91% moodustab toetus riigilt koolide hariduskulude katmiseks, kasv võrreldes 2022. aastaga on 1,7 miljonit eurot. Haridustoetuste summa kasvu põhjusteks on suurenenud õpilaste arv ja õpetajate palgakulude oluline suurenemine.

Tuludeks kaupade ja teenuste müügist on 2023.a. eelarves kavandatud 0,3 miljonit eurot enam võrreldes 2022. aasta tegeliku laekumisega. 2022. aasta laekumine oli eelarvest 0,4 miljoni euro võrra väiksem. Põhjuseks arendajate makseraskused.

Põhitegevuse kulud

2023. aasta põhitegevuse kuludeks on planeeritud 61,3 miljonit eurot.

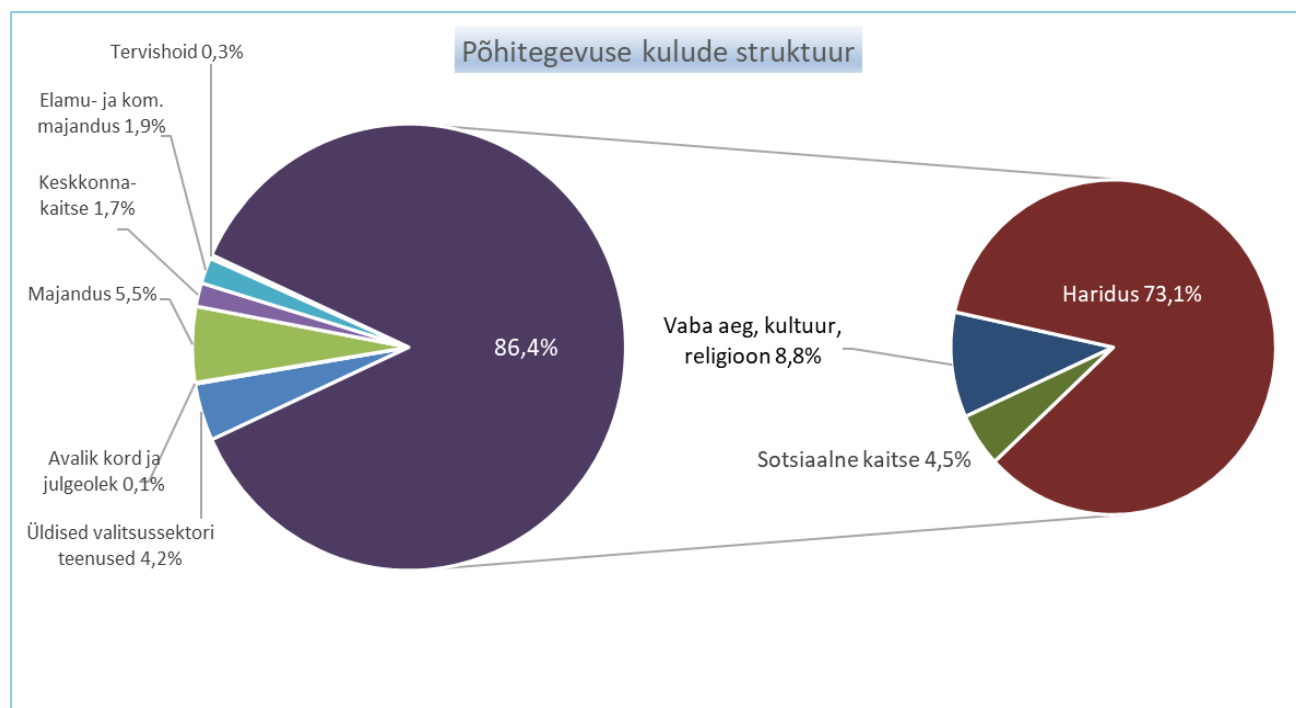
tuhandetes eurodes

	2022tegelik	2023 eelarve	muutus
Toetused ja muud kulud	2 436,1	2 418,7	-17,4
Tööjõukulud	29 697,2	36 643,5	+6 946,3
Majandamiskulud	18 524,4	22 249,6	+3 725,2
Kokku	50 657,7	61 311,8	+10 654,1

Võrreldes 2022. aastaga kasvavad põhitegevuse kulud 10,7 miljonit eurot. Personalikulud kasvavad 6,9 miljoni euro võrra, sh 5,9 miljoni euro võrra hariduse valdkond. Tõusu põhjusteks on töötajate arvu kasv ja palkade tõus ligi 20%. Töötajate arvu kasvu põhjustab uue asutuse avamine ja igal sügisel suurenev pedagoogide arv tulenevalt õpilaste arvu kasvust. Palkade suur tõus on tingitud riigi määratlusega õpetajate palga jõulisest kasvust, mis paratamatult vedas kaasa ka ülejäänud personali palgakasvu.

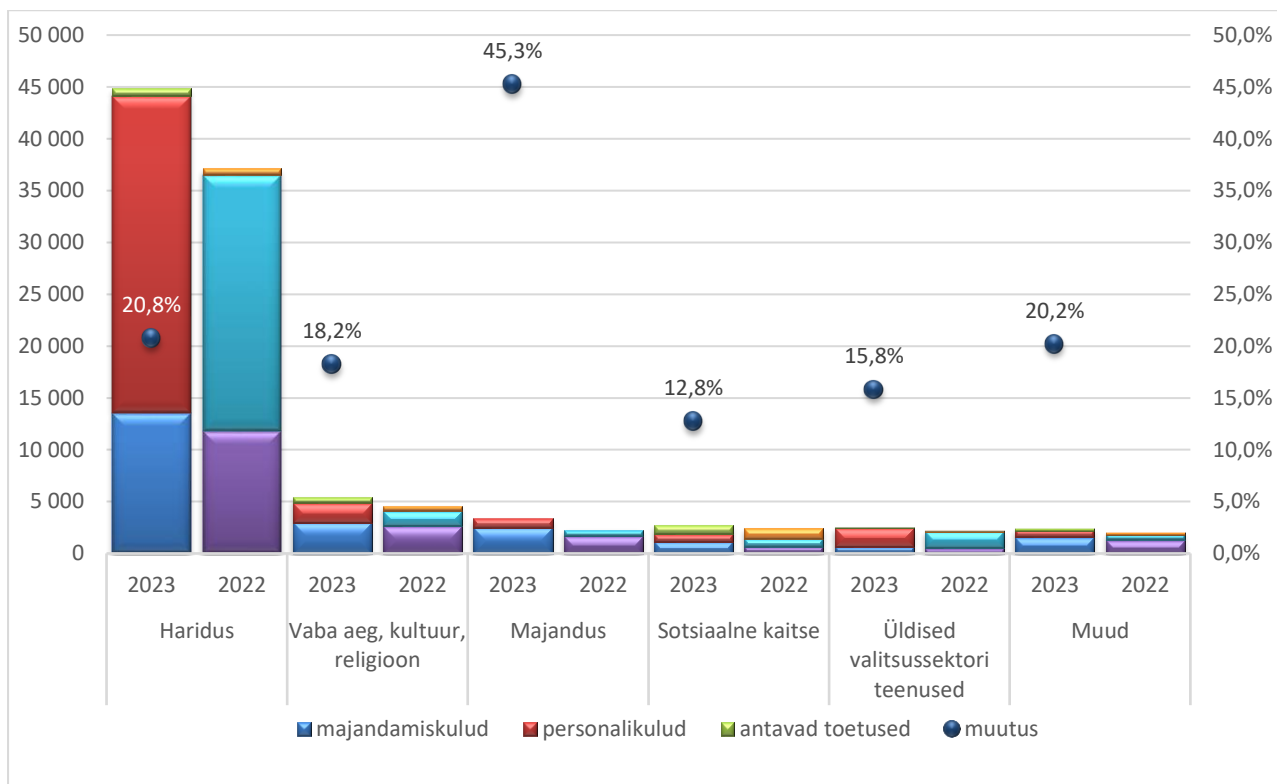
Majandamiskulude kasv on 3,7 miljonit eurot. Tegevusalade lõikes suurenevad majandamiskulud enim:

Haridus	1,7 miljonit eurot
Sotsiaalne kaitse	0,5 miljonit eurot
Vaba aeg ja kultuur	0,3 miljonit eurot
Majandus	0,8 miljonit eurot

Joonis 3. Põhitegevuse kulude struktuur valdkondade lõikes

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu alusel kolmeks: antavad toetused, majandamis- ja personalikulud. Joonisel 4 on välja toodud viie suurema tegevusvaldkonna kulud, %-d näitavad vastava tegevusvaldkonna kasvu. Nähtub, et protsentuaalselt kasvasid kõige enam majanduse valdkonna kulud – 45,3%. Hariduse valdkonna kulud kasvasid 20,8%, kuid summaliselt kõige rohkem – 7,7 miljonit eurot.

Joonis 4. Põhitegevuse kulud valdkondade lõikes majandusliku sisu alusel

Põhitegevuse tulem

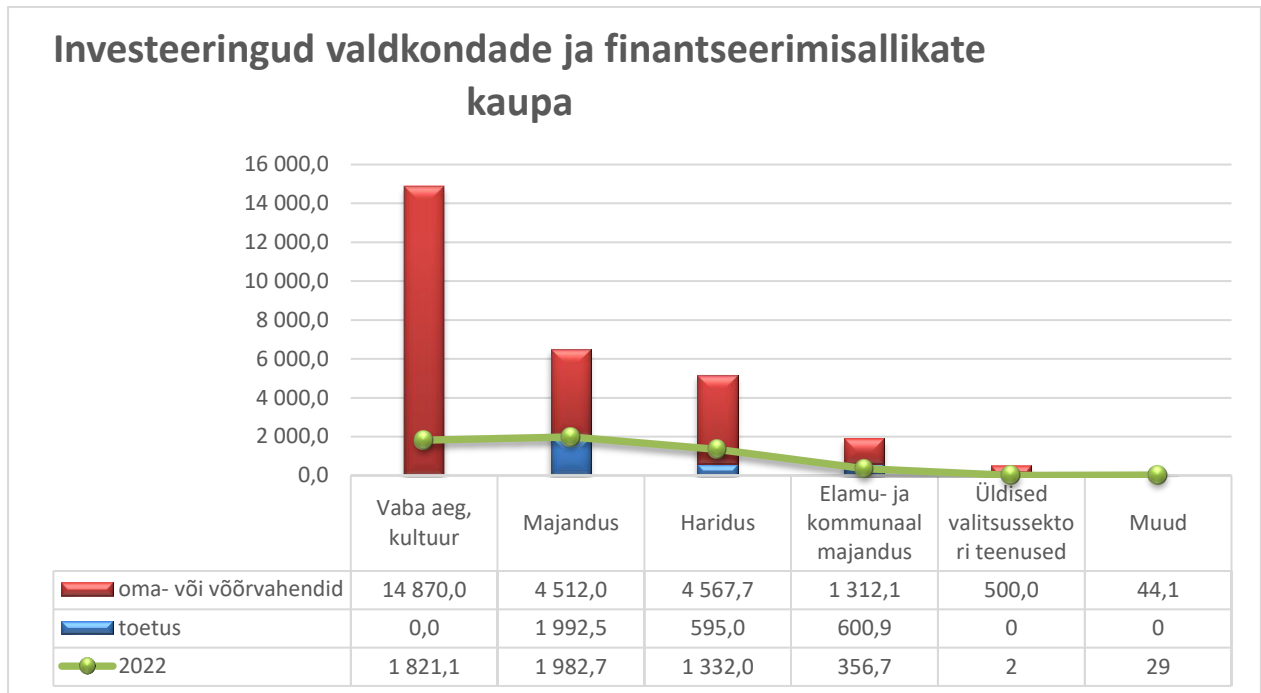
Põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on põhitegevuse tulem. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 33 lõike 2 alusel on põhitegevuse tulemi lubatav väärtus 0 või positiivne.

	tuhandetes eurodes		
	2022 tegelik	2023 eelarve	muutus
Põhitegevuse tulud	55 231,9	61 416,3	+6 184,4
Põhitegevuse kulud	50 657,7	61 311,8	+10 654,1
Põhitegevuse tulem	4 574,2	104,5	-4 469,7
Omafinantseerimise võimekus	1,09	1,00	

Omafinantseerimise võimekuse näitaja peegeldab põhitegevuse tulemit suhtarvuna, arvutatakse põhitegevuse tulude ja kulude suhtena. Näitaja 1,00 tuleneb väga suurest põhitegevuse kulude kasvust, investeeringud ja laenude intressikulud tuleb katta uute laenudega.

Investeeringu- ja finantseerimistegevus

Põhivara soetuseks on 2023. aastal kavandatud 29,0 miljonit eurot, 2022. aastal investeeriti 5,5 miljonit eurot.

Joonis 5. Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa

On näha, et 2023. aastaks on põhivara soetust kavandatud oluliselt (5,2 korda) rohkem kui soetati 2022. aastal. Järgnevalt põhivara soetuse suuremad objektid ja nende finantseerimise allikad:

tuhandetes eurodes

	kogumaksumus	sh toetus
Teed ja kergliiklusteed	6 260,4	1 992,5
Rae riigigümnaasiumi spordihoone	9 000,0	
Lagedi Spordikeskus	2 900,0	
Uuesalu lasteaed (Põdra tee)	2 500,0	
Jüri staadioni rekonstrueerimine	1 440,0	
Peetri pargiga seotud objektid	1 030,0	
Assaku lasteaia juurdeehitus	700,0	595,0
Tänavavalgustus	607,0	300,0
Pärna 2 elamu rekonstrueerimine	600,0	300,9
Lagedi lasteaia juurdeehitus	600,0	
Uue vallamaja projekteerimine	500,0	

Investeeringute finantseerimiseks on plaanis:

- müüa põhivara (maad) 0,9 miljonit eurot
- tütarettevõttelt dividende 0,5 miljonit eurot
- võtta kasutusele laenu 25,7 miljonit eurot

Olemasolevate laenude tagasimakseteks kulub 4,4 miljonit eurot.

Finantsseis

tuhandetes eurodes

	2021 tegelik	2022 tegelik	2023 eelarve
Likviidsed varad perioodi alguses	4 329,8	4 329,6	3 910,0
Põhitegevuse tulud	46 628,4	55 231,9	61 416,3
Põhitegevuse kulud	-42 161,5	-50 657,7	-61 311,8
Põhitegevuse tulem	4 466,9	4 574,2	104,5
Põhivara soetus	-7 523,6	-5 523,6	-28 994,3
Põhivara müük	8 044,2	0,6	948,0
Põhivara sihtfinantseerimine	1 593,0	115,7	3 188,4
Aktsiakapitali vähendamine	407,0	0	0
Toetus põhivara soetuseks	0	0	0
Dividendid	0	500,0	500,0
Finantskulud	-186,0	-176,3	-879,7
Eelarve tulem	6 801,5	-509,4	-25 133,1
Laenude võtmine	0	4 500,0	25 700,0
Laenude tasumine	-4 758,9	-3 996,4	-4 397,1
Nõuete ja kohustuste saldo muutus	-2 042,8	-413,8	0
Likviidsed varad perioodi lõpus	4 329,6	3 910,0	79,8
Võlakohustused perioodi lõpus	19 226,0	19 759,1	41 062,0
Netovõlakoormus ²	14 896,4	15 849,1	40 982,2
Netovõlakoormuse määr	31,9%	28,7%	66,7%

Netovõlakoormuse määr (netovõlakoormuse suhe põhitegevuse tuludesse) 2023. aasta lõpuks on 66,7%. 2023. aasta eelarve näitajate alusel on lubatav netovõlakoormuse määr aasta lõpuks 80% põhitegevuse tuludest. 2023. aasta eelarve koostamisel on lähtutud 2022. aasta lõpu prognoosidest. Käesolevas lühikeses eelarves kasutatakse 2022. aasta tegelikke andmeid, mistõttu netovõlakoormus 2023. aasta lõpus nimetatud dokumentides erineb 335,2 tuhande euro võrra.

² Võlakohustuste (laenud ja seadusega määratud kohustused) ja likviidsete varade (raha) kogusumma vahe